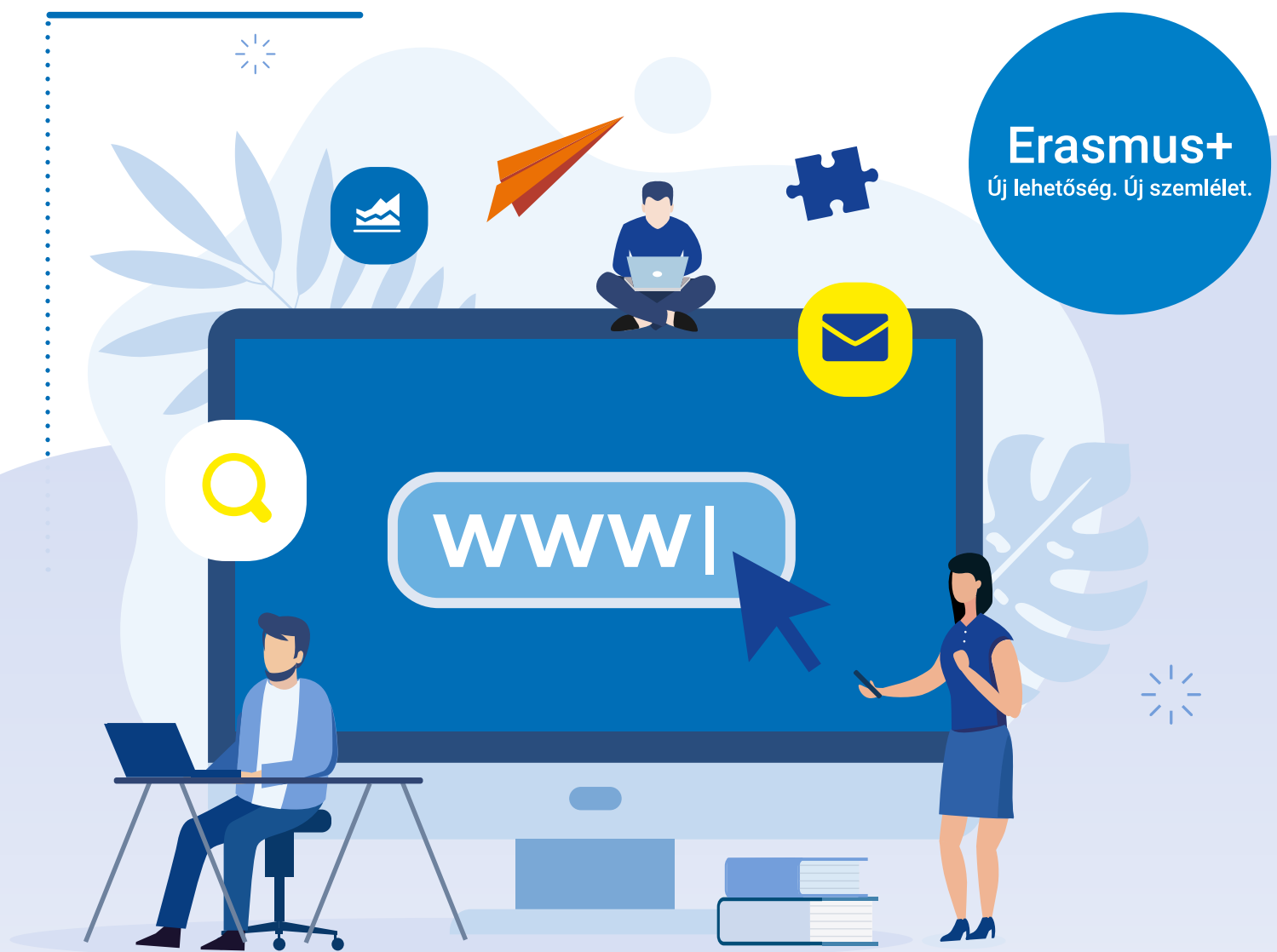

Figyelj!

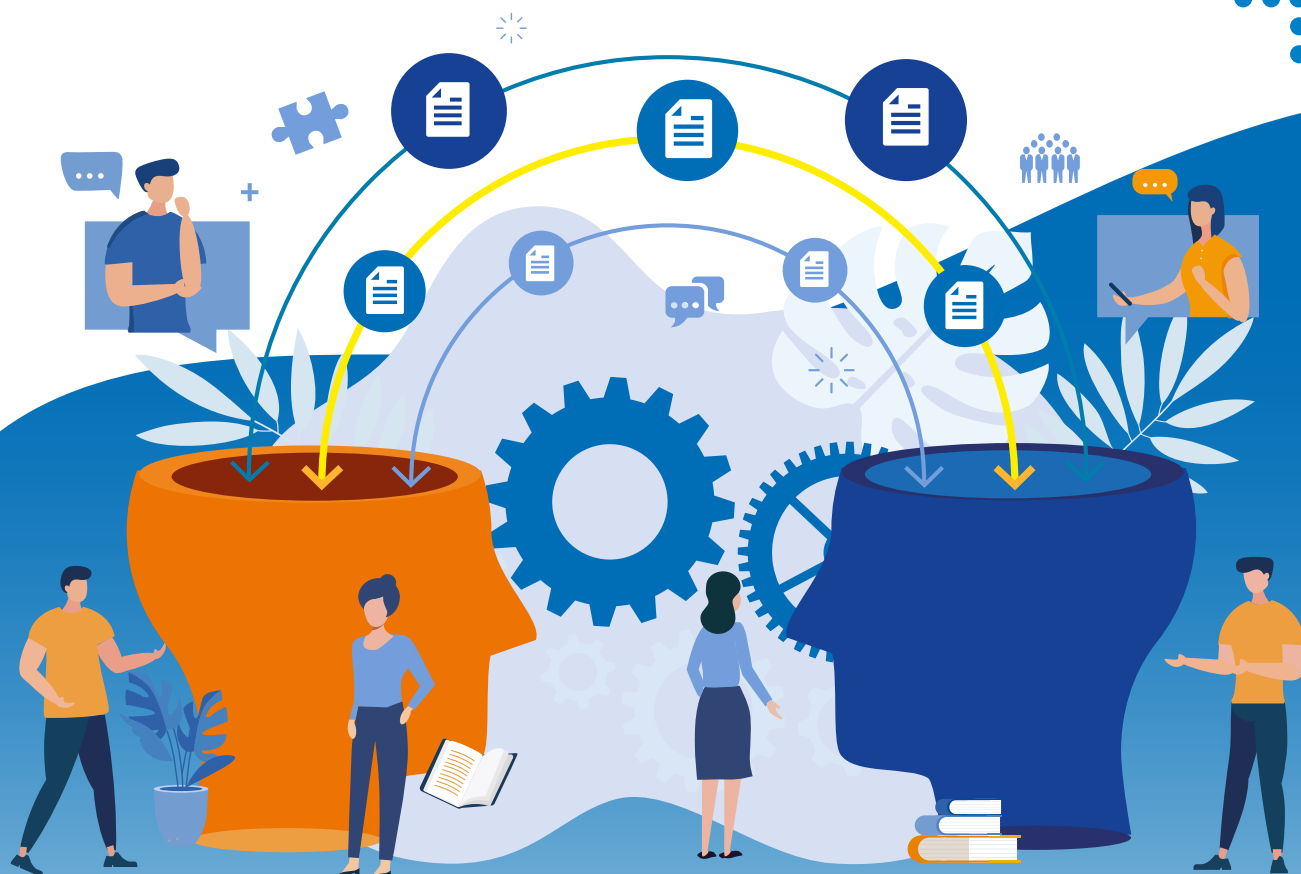
Web-akadálymentesítő eszközök: megvalósítás, ellenőrző lista és tippek

Erasmus+

Új lehetőség. Új szemlélet.

EURÓPAI UNIÓ

Tartalomjegyzék

1 BEVEZETÉS	03
2 ÍROTT TARTALOM	04
3 KÉPES ÉS VIDEÓS TARTALMAK	06
4 SZAKIRODALOM	08

1. Bevezetés

Az Erasmus+ program az egyenlő hozzáférés, a befogadás, a sokszínűség és a méltányosság előmozdítására törekszik. A befogadás és a sokszínűség a program egyik horizontális prioritásaként került meghatározásra, és a szervezeteknek befogadó megközelítést kell alkalmazniuk annak érdekében, hogy a digitális tartalmak a résztvevők széles körében elérhetőek legyenek. A hozzáférés a digitális világban ugyanolyan fontos, mint a fizikai világban.

3

A [World Wide Web Consortium \(W3C\)](#) szerint a weboldalak, eszközök és technológiák akkor hozzáférhetőek, ha úgy vannak létrehozva és felépítve, hogy a különböző képességekkel rendelkező személyek nemcsak érzékelik és megértik azokat, hanem aktívan részt vesznek a használatukban és hozzájárulnak a felületen történő tartalomgyártáshoz. A Web-akadálymentesítés arra összpontosít, hogy az online tartalom elérhető legyen a különböző képességekkel rendelkező emberek számára, annak ellenére, hogy hátrányt szenvednek az élet bármely területén. A [Web-akadálymentesítésről szóló irányelv \(\(EU\) 2016/2102 irányelv\)](#) valamennyi tagállam számára előírásokat állapít meg annak biztosítására, hogy a közsféra szerveinek weboldalai és mobilalkalmazásai megfeleljenek a hozzáférhetőségi követelményeknek. Ezeket a követelményeket a W3C által kidolgozott [Web Content Accessibility Guidelines \(WCAG\) 2.1](#) (webes tartalom hozzáférhetőségi útmutató) fejt ki részletesebben. Az irányelv kiegészíti az [Európai Parlament és Tanács akadálymentességi követelményekről szóló irányelvét](#), amely a magánszektor termékeinek és szolgáltatásainak széles körére vonatkozik.

A Web hozzáférhetőséget alapvető jogként ismerik el, és az [ENSZ Fogyatékossgal Élő Személyek Jogairól Szóló Egyezménye](#) (9. cikk) is tartalmazza, biztosítva számukra az információs és kommunikációs technológiákhoz, köztük az internethez való egyenlő hozzáférést. Továbbá az [EU Alapjogi Chartája](#) (26. cikk) megemlíti a különböző képességű személyek jogait a függetlenségük, társadalmi és szakmai integrációjuk és a közösség életében való részvételük biztosítására. A fentiek mindegyike kötelezi a webfejlesztőket, designereket és szerzőket (tartalomgyártókat) ezen elvek betartására. A weboldalak hozzáférhetőségének fejlesztése tehát előfeltétele a webfejlesztők és designerek által végzett munkának. Így ez az eszköz elsősorban azért jött létre, hogy a szerzőket (tartalomgyártókat) segítse abban, hogy az interneten található információkat a különböző képességű emberek számára hozzáférhetőbbé, valamint könnyen megtalálhatóvá és érthetővé tegyék.

A dokumentum felépítését tekintve három szinten vizsgálja a Web-akadálymentesség kulcsfontosságú elemeit. Először is, elmagyarázza, hogy „MIT JELENTENEK?” az egyes elemek, leegyszerűsítve a technikai részleteket minden felhasználó számára. Ezután azt hangsúlyozza, hogy „MIÉRT?” létfontosságúak ezek az elemek az akadálymentesítés szempontjából, kiemelve a jelentőségüket az információhoz való egyenlő hozzáférés biztosításában minden egyén számára. Végezetül felvázolja, „HOGYAN?” optimalizálhatók ezek az elemek az akadálymentesítési szabványoknak való megfelelés érdekében, gyakorlati lépéseket és tippeket kínálva az inkluzivitás fokozására és a zökkenőmentes webes élmény biztosítására.

ÍROTT TARTALOM

A webes tartalom elérhető a képernyőolvasók számára

Mit jelent ez?

A képernyőolvasó egy olyan eszköz, amely a képernyőn megjelenő tartalom verbális artikulálására szolgál. A képernyőolvasó használatának megkezdésekor a felhasználóknak meg kell ismerkedniük bizonyos billentyűkombinációkkal, hiszen nem támaszkodhatnak az egér használatára.

Miért?

A vak vagy gyengénlátó személyek számára a képernyőolvasók a weboldalak tartalmának eléréséhez szükséges legfontosabb eszközök.

Hogyan?

Tesztelje a létrehozott tartalmat, és győződjön meg arról, hogy a grafikonokhoz, diagramokhoz, térképekhez, SVG-khez (vektorgrafikákhoz) stb. rendelkezésre álló adatok a képernyőolvasók számára is olvashatók.

Tipp:

Néhány példa a tartalom hozzáférhetőségének tesztelésére szolgáló hasznos ingyenes eszközökre: [Google Képernyőolvasó](#), [ChromeVox](#), [VoiceOver](#) (iOS) és [NVDA](#) (NonVisual Desktop Access).

A weboldalak címei pontosan leírják annak témáját vagy célját

Mit jelent ez?

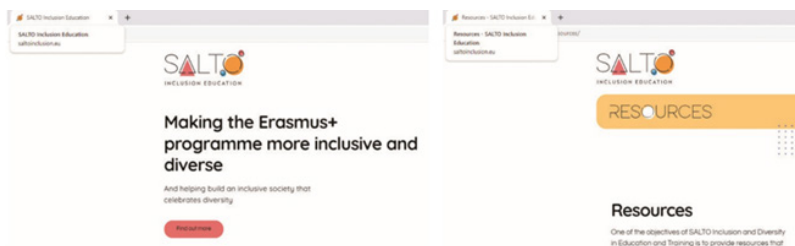
A weboldal címe egy weboldal rövid leírása, amely a böngészőablak fülén jelenik meg.

Miért?

A cím általában az első tartalom, amelyet a képernyőolvasók az oldal betöltésekor elolvasnak.

Hogyan?

Találjon ki minden oldalra egy rövid címet, amely leírja az oldal tartalmát, és megkülönbözteti azt a többi oldaltól (az oldal címe a legtöbb esetben alapvetően megegyezne az oldal főcímével). Az egyedi és legrelevánsabb információ legyen az első helyen (például az oldal nevét írja a szervezet neve elé). A webfejlesztőknek rendelkezniük kell az oldalcímek hozzáadásához szükséges ismeretekkel és készségekkel a weboldal készítésekor.

A címsorok közvetítik a szöveg struktúráját és tartalmát

Mit jelent ez?

A címsorok és alcímek a szövegrészeket tetején jelennek meg, mint azok címei, és betekintést adnak abba, hogy miről szólnak a bekezdések.

Miért?

Ha a címsorok egyértelműek és leíró jellegűek, a felhasználók könnyebben megtalálják a keresett információt, és könnyebben megértik a tartalom különböző részei közötti kapcsolatokat.

Hogyan?

Használjon rövid címsorokat az összefüggő bekezdések csoportosítására és a szakaszok egyértelmű leírására. A jó címsorok a tartalom vázát adják.

A tartalom világos és tömör

Mit jelent ez?

A tartalomnak egyszerre kell rövidnek és átfogónak lennie. Érdekes rövid mondatok és bekezdések megfogalmazására törekedni.

Miért?

A világos és tömör tartalom segíti az olvasási nehézségekkel küzdő személyeket, valamint az olyan megváltozott képességű személyeket, akik számára nehézséget jelent a nem szó szerinti szóhasználat, a szakszavak vagy a képletes nyelvhasználat megértése.

Hogyan?

- Használjon egyszerű és könnyen érthető nyelvezetet a bonyolult szavak és kifejezések helyett.
- Használja a teljes nevet az első említésben, a rövidítést/akronimát pedig tegye zárójelbe. Például: SALTO Resource Centre for Inclusion and Diversity in Education and Training (SALTO ID ET).
- Adjon meg egy szójegyzéket a kevésbé ismert kifejezésekről.
- Szükség esetén használjon képeket, illusztrációkat, videót, hanganyagot vagy szimbólumokat a tartalom könnyebb megértésének érdekében.
- Használjon egyszerű formázást, a kontextusnak megfelelően (pl. listaformázás).

A hiperhivatkozással ellátott szöveg alá van húzva és érthető módon van megfogalmazva

Mit jelent ez?

A hiperhivatkozással ellátott szöveg egy olyan szó vagy kifejezés egy weboldalon, amely vizuálisan elkülönül, és a felhasználókat a weboldalon belüli, vagy külső oldalakra irányítja.

Miért?

A hiperhivatkozással ellátott szövegek érthető megfogalmazása alapvető fontosságú a segítő technológiák, például a képernyőolvasók és a beszédfelismerő szoftverek felhasználói számára. A képernyőolvasók gyakran felsorolják a linkeket, lehetővé téve a felhasználók számára, hogy utasításokat adjanak, melyik linket nyissák meg. Ez is hangsúlyozza a szöveg érthető megfogalmazásának fontosságát. Emellett az aláhúzások használata segítheti a színvak és a technikailag kevésbé tapasztalt felhasználókat a linkek felismerésében és a linkekkel való interakcióban.

Hogyan?

A hiperhivatkozás szövegének le kell írnia a link tartalmát. Kerülje a „kattintson ide” vagy „olvasson tovább”-hoz hasonló megfogalmazásokat. A link szövegében tüntesse fel a link célpontjára vonatkozó releváns információkat, például a dokumentum típusát és méretét, vagy annak az oldalnak a teljes nevét, amelyre a felhasználót átirányítják (pl. [Guidelines on Development of Inclusion and Diversity Strategies \(PDF, 2 MB\)](#) vagy [SALTO Resource Centre for Inclusion and Diversity in Education and Training](#)).

TIPP:

Kerülje az új lapot vagy ablakot nyitó hiperhivatkozásokat. Az új hiperhivatkozások ugyanazon a lapon vagy ablakban történő megnyitása megkönnyíti a weboldalon való navigálást, így minden felhasználó számára egyértelmű és kiszámítható élményt nyújt, beleértve a különböző képességű, segítő technológiákra támaszkodó felhasználókat is. Ez a megközelítés a felhasználóknak nagyobb kontrollt biztosít a böngészés felett, és megelőzi az oldalak közötti elkavarodást, különösen a mobil eszközökön. Amennyiben elengedhetetlen, hogy a hiperhivatkozás új lapot vagy ablakot nyisson meg, mindenképp jelezze ezt, pl. használjon ikont, vagy egyszerűen írja a hiperhivatkozáshoz, hogy a Link új lapon nyílik meg.

Az azonos funkcióval rendelkező oldalkomponensek (pl. gombok vagy ikonok) azonos címkékkel, nevekkkel és szöveges alternatívákkal vannak ellátva a weboldalon belül

Mit jelent ez?

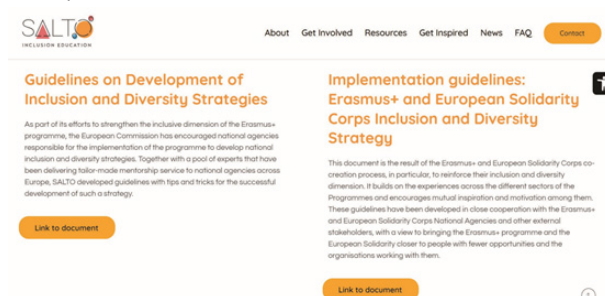
Egy gomb megjelenhet kép vagy szövegdoboz formájában, és lehetőséget biztosít a felhasználók számára, hogy interaktív kapcsolatba lépjenek az oldal egy funkciójával. Különböző méretben, színben és formában is elhelyezhető. Az ikon pedig olyan grafikus szimbólum, amely entitásokat, fogalmakat vagy műveleteket ábrázol, megkönnyítve a webfelhasználók számára az internetes navigációt.

Miért?

A vak vagy gyengénlátó személyek a képernyőolvasók használata során a weboldal funkcióinak ismeretére támaszkodnak. Emiatt, ha a címkék, nevek és alternatív szövegek nem azonosak, a webhely használata nehezebbé válik. Ez a funkció fontos az eltérő kognitív képességekkel rendelkező emberek számára is, mert csökkentheti a kognitív terhelést, és megkönnyíti a webhely használatát.

Hogyan?

Törekedjen az oldalkomponensek következetes használatára (pl. használja ugyanazt a nagyító ikont mindenhol a weboldalon a „keresés” funkcióhoz, és alkalmazzon azonos méretű, színű és formájú gombot a kiadványok letöltéséhez).

A weboldalon található használati utasítások világosak és tekintettel vannak az érzékszervi hiányosságokra

Mit jelent ez?

A weboldalakon található használati utasítások elmagyarázzák, hogyan lehet hozzáférni pl. egy megadott külső webhely tartalmához vagy ugyanazon a webhelyen található, de összetettebben megközelíthető tartalomhoz (pl. cikkek, regisztrációs űrlapok, eszközök stb.).

Miért?

A vak, vagy gyengénlátó személyek nem képesek érzékelni az alakot vagy a méretet, illetve nem tudják használni a térbeli elhelyezkedésre vagy tájékozódásra vonatkozó információkat. Ez az általuk használt segédtechnológiák természetéből adódik.

Hogyan?

Az utasításoknak nem csak az alak, a méret, a vizuális helymeghatározás, a tájékozódás vagy a hang érzékelésének képességére kell támaszkodniuk. Gondoljon erre is és használjon többféle megközelítést a használati utasítások megfogalmazásának során.

Tipp:

Ahelyett, hogy azt írná: „Írja be keresztnévét a szövegdobozba”, fogalmazzon így: „Kérjük, írja be a keresztnévét az oldal tetején, a cím alatt található „Keresztnév” feliratú szövegdobozba.”

KÉPES ÉS VIDEÓS TARTALMAK

A weboldalakon található képek és egyéb vizuális elemek tartalmazzak értelmes és a kontextushoz kapcsolódó alternatív szöveget (alt text), kivéve, ha pusztán dekoratív céllal vannak jelen

8

Mit jelent ez?

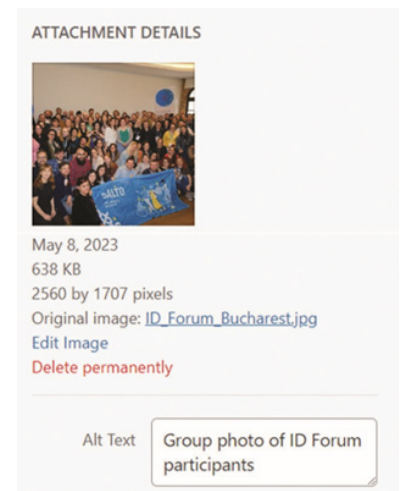
Az alternatív szöveg egy kép, rajz, diagram vagy más vizuális elem tartalmának, funkciójának szöveges leírását tartalmazza.

Miért?

Az alternatív szöveg létfontosságú a hozzáférhetőség biztosításához, lehetővé téve a képernyőolvasó programok számára, hogy a képek tartalmát a vak, vagy gyengénlátó felhasználók számára is közvetítsék.

Hogyan?

Adjon tömör és pontos leírást a képekhez, rajzokhoz, diagramokhoz vagy más vizuális elemekhez a weboldal adminisztrációs felületén keresztül. Ezeknek a leírásoknak hatékonyan kell közvetíteniük a kép célját vagy tartalmát, hogy minden felhasználó számára - beleértve a vakokat és gyengénlátókat is - értelmezhető élményt nyújtsanak.

Tipp:

A szöveg legyen funkcionális. Célja, hogy egyenértékű felhasználói élményt nyújtson. Nem a kép tökéletes leírására kell törekedni. (pl. egy nagyító alakú keresőgomb megfelelő szöveges alternatívája a „keresés” lenne, és nem az, hogy „nagyító”).

Minden videó feliratozással/feliratozási lehetőséggel rendelkezik

Mit jelent ez?

A feliratok a beszélt tartalom szöveges megjelenítését jelentik, amely szinkronban van a hanggal, és hozzáférést biztosít a siket vagy nagyothalló személyek számára a videós tartalmakhoz. A feliratok a beszélt tartalom különböző nyelveken történő szöveges fordítását is tartalmazhatják a nem anyanyelvi felhasználók számára, fokozva a tartalom általános hozzáférhetőségét és befogadhatóságát.

Miért?

A feliratok biztosítják, hogy az audiovizuális tartalom szélesebb közönség számára is hozzáférhető legyen. A siket, vagy nagyothalló egyének mellett megkönnyítik a megértést a nem anyanyelvi felhasználók vagy a hanganyagot nehezen értők számára is.

Hogyan?

Biztosítsa, hogy a megosztott videók jó minőségű feliratokat tartalmazzanak. Ha úgy gondolja, hogy saját maga készíti el őket, olvassa el [a feliratok készítésére vonatkozó, angol nyelvű iránymutatásokat](https://www.w3.org/WAI/media/av/transcribing/#more-on-captions).

Tipp:

Kerülje a villogó elemek használatát a videós tartalmakban, mivel ezek a fényérzékeny epilepsziában szenvedő személyeknél rohamokat válthatnak ki. Ha nem lehet elkerülni őket, tegyen bele figyelmeztetést, pl.: Ez a videó villogó fényeket tartalmaz, amelyek fényérzékeny epilepsziások számára veszélyesek lehetnek.

Minden videofájl rendelkezik hangos leírással vagy teljes szöveges leírással

Mit jelent ez?

A hangos leírás olyan kiegészítő narrációs sávot jelent, amely a videón belüli kulcsfontosságú vizuális elemeket, cselekvéseket vagy jeleneteket verbalizálja, lehetővé téve a vak vagy gyengénlátó személyek számára a tartalom megértését. A teljes szöveges leírás ezzel szemben részletes leírást nyújt a vizuális tartalomról, amelyet általában a videó mellett adnak meg.

Miért?

A hangleírások és a teljes szöveges leírások alapvető fontosságúak ahhoz, hogy a videótartalom hozzáférhetővé váljon a vak vagy gyengénlátó személyek számára. Ezek a leírások alapvető kontextust és részleteket nyújtanak a vizuális elemekről, biztosítva a befogadó megtekintési élményt minden felhasználó számára.

Hogyan?

A leírások elkészítését a szükséges speciális készségek és az elkészítéshez szükséges hosszabb idő miatt ki is szervezheti, ellenkező esetben követheti a leírások elkészítésére vonatkozó iránymutatásokat.

Minden csak hanganyaggal rendelkező tartalomnak van átirata

Mit jelent ez?

Az átiratok a beszéd és a nem beszédhangos hangelemek szöveges ábrázolását szolgálják, lehetővé téve a felhasználók számára, hogy a hallott tartalmat írott szöveg segítségével megértsék.

Miért?

Az átiratok alapvető fontosságúak annak biztosításához, hogy a siket vagy nagyothalló személyek hatékonyan hozzáférhessenek a tartalomhoz. Ezenkívül előnyösek azon személyek számára is, akik az írott információk feldolgozását előnyben részesítik az audioformátumokkal szemben.

Hogyan?

Kezdje annak ellenőrzésével, hogy a hang / videóanyagba már beépítették-e előzetesen az átiratokat. Ha nem állnak rendelkezésre az átiratok, akkor ezek elkészítését a szükséges szakértelemmel rendelkező szakembereknek adja ki, vagy olvassa el a pontos átiratok készítésére vonatkozó iránymutatásokat.

SZAKIRODALOM

Web Accessibility Checklist

- <https://www.webaccessibilitychecklist.com/>

WAI: Strategies, guidelines, resources to make the Web accessible to people with disabilities

- <https://www.w3.org/WAI/design-develop/>

WCAG (Web Content Accessibility Guidelines)

- <https://wcag.com/authors/>

Understanding WCAG 2.0

- <https://www.w3.org/TR/UNDERSTANDING-WCAG20/>

10

Impresszum

- Kiadó: Agency for Mobility and EU Programmes
- Szerkesztés és lektorálás: Lorena Baric, Josip Luša, Ljubica Petrovic Baronica
- Szerző: Petra Habulin
- Fordította: Füzes Viktória, Irsai Tamás, Takács Zsuzsanna
- Tervezés és illusztrációk: Tempus Közalapítvány - Sebestyén Szilvia (AdobeStock, Shutterstock)

Zágráb, 2023 november

Az Európai Unió finanszírozásával. A kifejtett nézetek és vélemények azonban kizárólag a szerző(k) sajátjai, és nem feltétlenül tükrözik az Európai Unió vagy az Európai Oktatási és Kulturális Végrehajtó Ügynökség (EACEA) véleményét. Ezekért sem az Európai Unió, sem az EACEA nem tehető felelőssé.

TEMPUS
KÖZALAPÍTVÁNY

Erasmus+
Új lehetőség. Új szemlélet.